

نظر شهرداری

در رابطه با طرح

ایجاد مهد کودک

در داخل پارک

نمی توان اظهار نظر قطعی کرد.

این موضوع شبیه یک ایده است

که نیاز به بررسی کارشناسی

با در نظر گرفتن

تمام ابعاد موجود دارد

این طرح باید کارشناسی شود

کودکان تهران و همچنین سایر کلانشهرها از فضای آبار تمان نشینی و خانه‌های کوچک کلافه‌اند، چرا که نمی‌توانند آزاد باشند و آزادانه بازی کنند. آنها وقتی به مهد کودک هم می‌روند در یک ساختمان محصور می‌شوند. در واقع حیاطی در خانه‌شان برای بازی ندارند و در مهد کودک‌شان هم امکان طبیعت گردی را از دست داده‌اند. در این بین سازمان تعلیم و تربیت قصد دارد فضای برخی مهدهای کودک را به داخل طبیعت و فضاهای سبز مناطق مختلف شهری ببرد. لازمه این اقدام، همکاری شهرداری و به خصوص سازمان فضای سبز است. آبا سازمان فضای سبز شهرداری تهران تا امروز برنامه‌ریزی یا طرحی در خصوص ایجاد مهدباغ‌ها در فضای سبز شهری و همچنین پارک‌ها داشته است؟

علی محمد مختاری، مدیر عامل سازمان بوستان‌ها و فضای سبز شهر تهران می‌گوید: «در رابطه با طرح ایجاد مهد کودک در داخل پارک نمی‌توان اظهار نظر قطعی کرد. این موضوع در حال حاضر شبیه یک ایده است که نیاز به بررسی کارشناسی با در نظر گرفتن تمام ابعاد موجود دارد. بنابراین بهتر است طراحان این ایده، طرح اصلی خود را با تمامی جوانب آماده و جهت بررسی به شهرداری ارسال کنند تا مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گیرد و بعد از اینکه ابعاد آن کاملاً مشخص شد، در زمینه اجرایی شدن آن تصمیم‌گیری شود.»

وی در پاسخ به این سؤال که آیا تاکنون ارگان یا سازمانی در زمینه اجرای مهدباغ‌ها در فضای سبز شهری به شما مراجعه کرده است؟ اظهار می‌دارد: «خیر تاکنون از طرف ارگان یا سازمانی این پیشنهاد به صورت خاص و ویژه مطرح نشده است. ما از هر اقدام یا طرح و ایده‌ای که منجر به جلب مشارکت‌های مردمی و همچنین استفاده بیشتر از فضای سبز بوستان‌های شهری تهران شود، استقبال خواهیم کرد، البته باید طرح و ایده مدنظر به صورت کامل و شفاف با ذکر جزئیات دقیق، از سوی صاحب نظران عرصه فضای سبز و متخصصان رشته‌های مختلف از جمله کارشناسان فرهنگی و اجتماعی بررسی و تمامی ابعاد کار و همچنین زیرساخت‌های لازم جهت اجرای بهینه پروژه و تأیید موضوع از سوی شهرداری آماده شود.»

مختاری اظهار می‌دارد: «پروژه تبدیل بیش از ۱۱۸ بوستان عادی به بوستان‌های ویژه مادر و کودک در سطح محلات شهر تهران نیز از حدود دو سال پیش آغاز و تاکنون حدود ۳۰ بوستان افتتاح شده و امید است تا پایان سال آینده تمامی این بوستان‌ها به بوستان‌های مادر و کودک تبدیل شوند. هم‌اکنون نیز در بسیاری از بوستان‌ها شاهد حضور کودکان مهد کودک و فرزندان دبستانی، راهنمایی و مقاطع متوسطه تحصیلی هستیم که از فضای سبز این بوستان‌ها جهت استفاده‌های ورزشی و فراغتی بهره می‌برند.»

ایده‌های با یک دنیا چالش

باغ مهد

فرصت همنشینی کودک با طبیعت

«همنشینی با طبیعت» حق کودک است

اما زندگی‌های آبار تمان نشینی

این حق را از او گرفته، بدتر اینکه وقتی کودک

به مهد کودک یا پیش دبستانی می‌رود هم

داخل یک اتاق در بسته بازی می‌کند

گزارش

زندگی آبار تمان نشینی و بازی‌های کامپیوتری در کنار تبلت و موبایل که از دست کودکان جدا نمی‌شود، باعث شده است زندگی آنها لطمه ببیند. دیگر از آن بازی‌های قدیمی خبری نیست؛ قایم‌باشک، گرم به هوا

و وسطی، همه اینها به مرور زمان به فراموشی سپرده شده است، حتی در برخی مواقع، دو چرخه سواری هم جای خود را به ماشین‌ها و موتورهای شارژی داده است. کودک بدون هیچ فعالیتی داخل این وسیله الکترونیکی می‌نشیند و با فشار دادن پدال گاز به این طرف و آن طرف می‌رود. انگار همه چیز دست به دست هم داده است که کودک، تبلل و تبلت شود تا جایی که وقتی با ماشین یا موتور شارژی به محوطه بازی در پارک می‌رسد هم حاضر نیست از آن پیاده شود و با هم‌سپن و سالانش بازی کند! این سبک زندگی عجیب، سبب شده است بسیاری از کودکان از طبیعت دور بمانند، به همین دلیل باید راه‌حلی برای آشتی آنها با طبیعت و فعالیت‌های کودکانه‌شان پیدا شود.

کودکان یک تا شش ساله تا وقتی در خانه هستند، نمی‌توانند آفتاب را ببینند و شاید فعالیت داشته باشند چرا که خانه‌های نقلی یا چیدمان امروزی مانع انجام بازی‌های هیجانی آنها می‌شود. اگر هم این کودکان به مهد کودک یا پیش دبستانی بروند نیز همین روند برای‌شان تکرار خواهد شد، زیرا این مراکز عمدتاً داخل آبار تمان و در یک اتاق کوچک تشکیل می‌شود و واضح است که چندین کودک در یک اتاق کوچک نمی‌توانند تحرک کافی داشته باشند و در چنین شرایطی اصلاً ارتباطی میان آنها و طبیعت هم شکل نمی‌گیرد.

وجود یک محیط باز و ایمن برای سرخوشی‌ها و کنجکاوای کودکان سبب خواهد شد با طبیعت و تمام مسائل پیرامون آن روبه‌رو شوند و کنکاش داشته باشند. آنها از این طریق می‌توانند برخی سوالات ذهنی خودشان را پاسخ دهند و تجربه‌های جدیدی کسب کنند. در این صورت است که خلاقیت در کودکان شکل می‌گیرد و در محیطی سالم و مورد نیاز خود رشد می‌یابند. شاید به همین دلیل باشد که سازمان تعلیم و تربیت طرح ایجاد مهدباغ‌ها را مطرح کرده است اما مشخص نیست این طرح تا چه میزان، امکان عملیاتی شدن داشته باشد؟

هیجانی که جای خود را به تن‌پوری داده است در برخی شهرها و شهرستان‌های کشور، مهدکودک‌هایی در طبیعت برای کودکان برپا شده، ولی تعداد این مهدکودک‌ها انگشت‌شمار است، اما در تهران مهدکودکی که در طبیعت فعالیت کند، وجود ندارد. در صورتی که یک مدرسه یا یک مهدکودک طبیعت، می‌تواند یک زیست‌بوم آموزشی برای کودکان باشد که دور از هر ساختمان و محیط بسته‌ای، اجازه جنب و جوش و فعالیت آزادانه را به آنها می‌دهد.

کودکان در مهدکودک‌های طبیعت، تجارب مهمی کسب می‌کنند و توانایی‌های ذاتی خودشان را بهتر و بیشتر می‌شناسند؛ تجارب مهمی که ارزش آن بیش از دروس نظری مدارس است که برای مدت‌زمان طولانی ۱۲ سال و به صورت مکرر برای بچه‌ها تکرار می‌شود،

آنجا کاوش کنند و با طبیعت ارتباط بهتر و بیشتری داشته باشند، می‌گویند: «در حال حاضر، چندان نه، اما کلیت نگاه ما دور شدن از فضای مدرسه‌ای و رفتن سراغ تربیت و یادگیری در محیط‌های انجمنی است. در حال حاضر با این نگاه فاصله داریم اما به سوی آن حرکت خواهیم کرد.»

او ادامه می‌دهد: «نیاز است کودکان با گونه‌ای حمایت شوند تا نگاه بازی‌محوری داشته باشند و در گام بعدی فعالیت و تحرک بچه‌ها به ویژه در طبیعت محقق شود، البته این کار در قالب اردوهای کودکانی الان هم اجرایی می‌شود.»

رئیس سازمان تعلیم و تربیت کودک: تعداد زیادی از کودکان فضای اختصاصی کمی دارند و عمدتاً در ساختمان‌های مسکونی را تبدیل به فضای آموزشی و کودکان کرده‌اند. برای بهتر شدن شرایط، باید هم‌افزایی صورت گیرد تا فضاهای مناسبی در اختیار متخصصان و مؤسسان دغدغه‌مند قرار گیرد

رئیس سازمان تعلیم و تربیت کودک: تعداد زیادی از کودکان فضای اختصاصی کمی دارند و عمدتاً در ساختمان‌های مسکونی را تبدیل به فضای آموزشی و کودکان کرده‌اند. برای بهتر شدن شرایط، باید هم‌افزایی صورت گیرد تا فضاهای مناسبی در اختیار متخصصان و مؤسسان دغدغه‌مند قرار گیرد

رئیس سازمان تعلیم و تربیت کودک: تعداد زیادی از کودکان فضای اختصاصی کمی دارند و عمدتاً در ساختمان‌های مسکونی را تبدیل به فضای آموزشی و کودکان کرده‌اند. برای بهتر شدن شرایط، باید هم‌افزایی صورت گیرد تا فضاهای مناسبی در اختیار متخصصان و مؤسسان دغدغه‌مند قرار گیرد

رئیس سازمان تعلیم و تربیت کودک: تعداد زیادی از کودکان فضای اختصاصی کمی دارند و عمدتاً در ساختمان‌های مسکونی را تبدیل به فضای آموزشی و کودکان کرده‌اند. برای بهتر شدن شرایط، باید هم‌افزایی صورت گیرد تا فضاهای مناسبی در اختیار متخصصان و مؤسسان دغدغه‌مند قرار گیرد

حتی تشکیل کلاس‌های پیش دبستانی در طبیعت هم می‌تواند به شکوفایی استعداد کودکان پیش از ورود به مدرسه کمک بسیار زیادی کند. همنشینی با طبیعت، حق کودکان است اما متأسفانه زندگی‌های آبار تمان نشینی این حق را از آنها گرفته و شرایط کنونی جامعه، آنها را به سمت بی‌تحرکی و تنبلی سوق داده است. در گذشته کودکان با خاک، سنگ و آب بازی می‌کردند و بدون ترس از اینکه قرار است اتفاق بدی برای‌شان بیفتد با طبیعت ارتباطی صمیمی داشتند، اما حالا با

طبیعتی که به سمت مدرنیزه شدن رفته است، شور و هیجان آنها فروکش کرده و جای خود را به کسلی و تن‌پروری داده است، البته این مربوط به همه کودکان امروزی نمی‌شود و استثناهایی هم وجود دارد.

نگاه سیاسی، کودک را کوچک پنداشته است به دلیل غالب شدن زندگی شهرنشینی و آبار تمانی، عموم کودکان از حضور و فعالیت در فضاهای باز و عناصر طبیعی دور شده‌اند. سازمان تعلیم و تربیت کودک به دنبال دور کردن کودکان از فضای «مدرسه‌ای» و وارد شدن آنها به فضاهای متناسب با اقتضای کودکی و تربیت است. در این میان، باغ و طبیعت محیط غنی ویژه‌ای را برای فعالیت و رشد کودکان فراهم می‌کند و چه به صورت اردو و حتی به عنوان موقعیت راه‌اندازی کودکان قابل تأمل به توجیه است. لازمه اجرایی شدن چنین ایده‌هایی، همکاری سازمان‌ها و ارگان‌های متعدد در این زمینه خواهد بود. همتی فر، رئیس سازمان تعلیم و تربیت کودک، در پاسخ به این سؤال «جوان» که آیا در حال حاضر مهدهایی در فضای باز وجود دارد تا کودکان در

طبیعتی که به سمت مدرنیزه شدن رفته است، شور و هیجان آنها فروکش کرده و جای خود را به کسلی و تن‌پروری داده است، البته این مربوط به همه کودکان امروزی نمی‌شود و استثناهایی هم وجود دارد. نگاه سیاسی، کودک را کوچک پنداشته است به دلیل غالب شدن زندگی شهرنشینی و آبار تمانی، عموم کودکان از حضور و فعالیت در فضاهای باز و عناصر طبیعی دور شده‌اند. سازمان تعلیم و تربیت کودک به دنبال دور کردن کودکان از فضای «مدرسه‌ای» و وارد شدن آنها به فضاهای متناسب با اقتضای کودکی و تربیت است. در این میان، باغ و طبیعت محیط غنی ویژه‌ای را برای فعالیت و رشد کودکان فراهم می‌کند و چه به صورت اردو و حتی به عنوان موقعیت راه‌اندازی کودکان قابل تأمل به توجیه است. لازمه اجرایی شدن چنین ایده‌هایی، همکاری سازمان‌ها و ارگان‌های متعدد در این زمینه خواهد بود. همتی فر، رئیس سازمان تعلیم و تربیت کودک، در پاسخ به این سؤال «جوان» که آیا در حال حاضر مهدهایی در فضای باز وجود دارد تا کودکان در

نظر کارشناس

اضطراب کودکان با محصور شدن در محیط بسته فضای باز و ایمن خلاقیت کودک را رشد می‌دهد

مریسان و مدیران مهدهای کودک بیش از هر کسی تأثیر مخرب دوری کودکان از محیط آزاد و فضای سبز را می‌دانند. فاطمه ربیعی که مدیر یک مهد کودک در منطقه ۸ تهران است به «جوان» می‌گوید: «بچه‌ها در محیط آبار تمان نشینی به طور مداوم جملات دستوری می‌شنوند؛ پیشین، دست‌نزن، می‌ریزه، می‌شکنه و خطر داره. آنها دائماً تذکر می‌شوند که در نتیجه آن، دچار شخصیت‌سواسی خواهند شد. متأسفانه این وسواس و هراس از محیط شخصیتهای آنها در بزرگسالی تأثیر سوئی خواهد گذاشت.» او ادامه می‌دهد: «متأسفانه «اضطراب» در دختران و پسران زیر شش سال شایع شده که بخش اصلی آن به دلیل زندگی در آبار تمان و محصور بودن در محیط بسته است.» ربیعی اظهار می‌دارد: «بچه‌ها در فضای باز و ایمن، خلاقیت‌شان رشد خواهد کرد، در مقابل آنها بی‌که مدام تذکر می‌گیرند و انرژی‌شان را سرکوب می‌کنند، صدمه می‌بینند. این بچه‌ها حتی وقتی کارهای درست هم انجام می‌دهند، شک دارند و به طور مداوم خودشان را سانسور می‌کنند.» او می‌افزاید: «وقتی بچه‌ها را به یک حیاط کوچک می‌بریم و اجازه می‌دهیم آزادی عمل داشته باشند، پرنشاط و سر حال تر از همیشه‌شان می‌شوند و در این زمان مانهات نیازمندی‌ها را از آنها می‌گیریم. حالا تصور کنید که این حیاط را تبدیل به محیطی سرسبز شود و آنها بتوانند در دل طبیعت بازی کنند، به طور حتم آن موقع بچه‌های سرزنده‌تری تربیت خواهیم کرد.»

ربیعی می‌گوید: «به لحاظ تراکم ساختمان‌سازی شهری به خصوص در برخی مناطق که شدت آن بیشتر است، بافت فضای سبز بسیار کم است، بنابراین اگر مؤسس مهد کودک بخواهد یک ساختمان با فضای سبز تهیه کند، عمل‌برایش غیرممکن است. باید فضای امن مختص کودک ایجاد شود تا کودکان احساسات‌شان را بروز دهند.»

چه باید کرد؟ همه دنیای یک کودک، بازی است. او با بازی کردن می‌تواند همه چیز را به خوبی یاد بگیرد، اما متأسفانه با محدود کردن کودکان در فضای بسته و تشریدن مداوم به آنها، نه تنها شرایط تن‌نشین‌زا و پراسترسی را برای‌شان رقم می‌زنیم بلکه اجازه تحرک، کنجکاوی و یادگیری را هم از آنها خواهیم گرفت. در چنین شرایطی وجود مهدباغ‌ها و بعد از آن هم مدارس طبیعت می‌تواند مؤثر واقع شود و کودک را سر حال و شاد نگه دارد، البته جاناندازی و راه‌اندازی این گونه مراکز آموزشی نیازمند طی کردن راه طولی چندین ساله است، به خصوص که این روزها آموزش‌وپرورش کشور با مشکلات زیادی دست و پنجه نرم می‌کند، اما با توجه بیشتر به سازمان تعلیم و تربیت کودک و تقویت آن، می‌توان به عملی شدن این طرح امیدوار بود. بی‌تردید این گونه مراکز آموزشی می‌توانند کودکان را به سمت طبیعت‌گردی، تحرک و فعالیت ببرند تا از لحاظ دریافت آموزش، قوی‌تر و بهتر عمل کنند. چنین مسیری بهتر از آن است که بچه‌ها را در فضای اتاق بنشانیم و بخواهیم یکسری مطالب را بخوانند، حفظ کنند و یاد بگیرند.

رئیس سازمان تعلیم و تربیت کودک: تعداد زیادی از کودکان فضای اختصاصی کمی دارند و عمدتاً در ساختمان‌های مسکونی را تبدیل به فضای آموزشی کرده‌اند. برای بهتر شدن شرایط، باید هم‌افزایی صورت گیرد تا فضاهای مناسبی در اختیار متخصصان و مؤسسان دغدغه‌مند قرار گیرد

مدیر مهد کودک: بچه‌ها در فضای باز و ایمن، خلاقیت‌شان رشد خواهد کرد، در مقابل آنها بی‌که مدام تذکر می‌گیرند و انرژی‌شان را سرکوب می‌کنند، صدمه می‌بینند، این بچه‌ها حتی وقتی کارهای درست هم انجام می‌دهند، شک دارند و به طور مداوم خودشان را سانسور می‌کنند

وجود مهدباغ‌ها و بعد از آن هم مدارس طبیعت می‌تواند مؤثر واقع شود و کودک را سر حال و شاد نگه دارد، البته جاناندازی و راه‌اندازی این گونه مراکز آموزشی نیازمند طی کردن راه طولی چندین ساله است، به خصوص که این روزها آموزش‌وپرورش کشور با مشکلات زیادی دست و پنجه نرم می‌کند